

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Система стандартизації та нормування
в будівництві

ПРИРОДНІ ПІСКИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА
БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Терміни та визначення

Видання офіційне

Держкоммістобудування України

Київ 1997

ДСТУ В А.1.1-55-94

Передмова

I РОЗРОБЛЕНО

Державною комплексною геологічною експедицією
"Укргеолбудм"

2 ВНЕСЕНО

Відділом державних нормативів і стандартів
Держкоммістобудування України

3 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом Державного комітету України у справах
містобудування і архітектури від 27 вересня
1994 р. 42

4 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

Цей стандарт не може бути повністю або частково
відтворений, тиражований і розповсюджений без
дозволу Державного комітету України у справах
містобудування і архітектури.

ДСТУ В А.1.1-55-94

З М І С Т

	С.
1 Галузь використання	1
2 Нормативні посилання	2
3 Основні положення	3
4 Загальні поняття	5
5 Види пісків	5
6 Склад та характеристика пісків	10
7 Шкідливі домішки	17
Довідковий додаток	20
Абетковий показчик термінів українською мовою	21
Абетковий показчик термінів німецькою мовою	23
Абетковий показчик термінів англійською мовою	25
Абетковий показчик термінів французькою мовою	27
Абетковий показчик термінів російською мовою	29

ДСТУ В А.1.1-55-94

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Система стандартизації та нормування
в будівництві

ПРИРОДНІ ПІСКИ ДЛЯ
ВИРОБНИЦТВА БУДІВЕЛЬНИХ
МАТЕРІАЛІВ

Терміни та визначення

Система стандартизации и нормирования
в строительстве

ПРИРОДНЫЕ ПЕСКИ ДЛЯ
ПРОИЗВОДСТВА

СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ

Термины и определения

NATURAL SANDS FOR

PRODUCTION OF BUILDING

MATERIALS

Terms and determinations

1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

1.1 Цей стандарт установлює терміни та визначення основних понять, які стосуються природних пісків для виробництва будівельних матеріалів, їх властивостей, виробництва.

Стандарт не розповсюджується на готові вироби на основі піску.

1.2 Терміни, регламентовані в цьому стандарті, обов'язкові для використання в усіх видах нормативної документації, у довідковій та навчально-методичній літературі, що належить до сфери діяльності з питань стандартизації або при використанні результатів цих робіт, включаючи програмні засоби для комп'ютерних систем.

1.3 Вимоги стандарту чинні для використання в роботі підприємств, установ, організацій, що діють на території України, технічних комітетів з стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств (відомств).

Видання офіційне

- 2 -

ДСТУ В А.1.1-55-94

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

В цьому стандарті використані положення таких документів:

ДСТУ 1.0-93	Державна система стандартизації України. Основні положення
ДСТУ 1.2-93	Державна система стандартизації України. Порядок розроблення державних стандартів
ДСТУ 1.5-93	Державна система стандартизації України. Загальні вимоги до побудови, викладення, оформлення та змісту стандартів
ГОСТ 8736-85	Песок для строительных работ. Технические условия
ГОСТ 8735-88 (СТСЭВ 5446-85)	Песок для строительных работ. Методы испытания ний
ГОСТ 22551-77	Песок кварцевый, молотые песчаник, кварцит и жильный кварц для стекольной промышленности. Технические условия
ГОСТ 26633-91	Бетоны тяжелые и мелкозернистые. Технические условия
ГОСТ 6139-91 (СТСЭВ 6951-89)	Песок стандартный для испытаний цемента. Технические условия
ГОСТ 26193-84	Материалы из отсевов дробления изверженных горных пород для строительных работ. Технические условия
ГОСТ 22856-89	Щебень и песок декоративные из природного камня. Технические условия
ГОСТ 25137-82 (СТСЭВ 5445-85)	Материалы нерудные строительные, щебень, и песок плотные из отходов промышленности, заполнители для бетона пористые. Классификация
ГОСТ 23735-79	Смеси песчано-гравийные для строительных работ. Технические условия
ГОСТ 24100-80	Сырье для производства песка, гравия и щебня

	из гравия для строительных работ. Технические требования и методы испытаний
ГОСТ 7394-85	Балласт гравийный и гравийно-песчаный для железнодорожного пути. Технические условия
ГОСТ 22263-76	Щебень и песок из пористых горных пород. Технические условия
ГОСТ 9758-86	Заполнители пористые неорганические для строительных работ. Методы испытаний

- 3 -

	ДСТУ В А.1.1-55-94
ГОСТ 26873-86	Материалы из отсевов дробления осадочных горных пород для строительных работ. Технические условия
ГОСТ 23558-79	Материалы щебеночные, гравийные и песчаные, обработанные неорганическими вяжущими. Технические условия
ГОСТ 9128-84	Смеси асфальтобетонные дорожные, аэродромные и асфальтобетон. Технические условия
ГОСТ 7030-75	Материалы полевошпатовые и кварц-полевошпато- вые для тонкой керамики
ГОСТ 15045-78	Материалы кварц-полевошпатовые для строитель- ной керамики. Технические условия
ОСТ 21-1-80	Песок для производства силикатных изделий автоклавного твердения
РСТ УРСР 5014-82	Пісок карбонатний з вапняків-черепашників

КНД 50-011-93 | Основні положення та порядок розробки
| стандартів на терміни та визначення

3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Для кожного поняття встановлено один стандартизований термін.

3.2 Подані визначення можна в разі необхідності розвивати шляхом введення до них похідних ознак, які доповнюють значення термінів, що використовуються. Доповнення не можуть порушувати обсяг і зміст понять, визначених у стандарті.

3.3 У стандарті, як довідкові, подані німецькі (de), англійські (en), французькі (fr) та російські (ru) відповідники стандартизованих термінів, а також визначення російською мовою.

3.4 У стандарті наведено абетковий покажчик термінів українською мовою, абеткові покажчики іншомовних відповідників стандартизованих термінів кожною мовою окремо.

- 4 -

	ДСТУ В А.1.1-55-94
4 ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ	
4.1 природний пісок	de Natursand en natural sand fr sable naturel ru природный песок
Дрібноуламкова розсип- часта гірська порода, яка являє собою суміш обточених різною мірою зерен-уламків мінералів	Мелкообломочная сыпучая порода, представляющая собой смесь окатанных в раз- ной степени зерен-обломков минералов и горных пород

	та гірських порід розміром до 5 мм		размером до 5 мм
4.2	генетична класифікація пісків Розподіл пісків за умовами їх походження, утворення	ru	генетическая классификация песков Распределение песков по условиям их происхождения, образования
4.3	промислова класифікація пісків Розподіл пісків на групи за показниками, що характеризують їх основні технологічні властивості, які обумовлюють галузь їх можливого застосування	ru	промышленная классификация песков Распределение песков на группы по показателям, характеризующим их основные технологические свойства и обуславливающим область их применения
5 ВИДИ ПІСКІВ			
5.1	алювіальні піски Піски, що формуються водними потоками (річні), неоднорідні за зерновим та мінералогічним складом з округлими та кутастими зернами, часто с домішками глинистих часток	de en fr ru	Alluvialsand alluvial river sand sables alluviaux de riviere аллювиальные пески Пески, формирующиеся водными потоками (речные), неоднородные по зерновому та мінералогічному составу, с округлыми и угловатыми зернами, часто с примесью глинистых частиц
5.2	елювіальні піски Піски, що утворились в процесі вивітрювання гірських порід та залишилися на місці утворення, представлені невідсортованими та необточеними зернами	de en fr ru	Eluvialsand alluvial sand sables alluviaux элювиальные пески Пески, образовавшиеся в процессе выветривания горных пород и оставшиеся на месте образования, представлены несортированными и необточенными зернами
- 5 -			
5.3	морські та озерні піски Піски, що нагромаджуються на дні озер та морів з матеріалу, який принесен з суші, відносно однорідні, добре обточені, з гладкою поверхнею зерен	de en fr ru	ДСТУ В А.1.1-55-94 остроугольной формы со значительным содержанием глинистых частиц Meeres- und seesand marine and lacustrine sands sables de mer et lacustres морские и озерные пески Пески, накапливающиеся на дне озер и морей из материала, принесенного с суши, относительно однородные, хорошо окатанные, с гладкой поверхностью зерен
5.4	еолові піски Піски, перенесені вітром, дрібнозернисті, відносно рівномірного зернового складу зі значною домішкою глинистого матеріалу. Зерна округлі, часто роздроблені, з матовою поверхнею	de en fr ru	Flugsand aeolian sands sables eoliens эоловые пески Пески, перенесенные ветром, мелкозернистые, относительно равномерного зернового состава со значительной примесью глинистого материала. Зерна округлые, часто раздробленные, с матовой поверх-

5.5	льодовикові (флювіогляціальні) піски	de en fr ru	ностю Glazialer (fluvioglazialer) Sand fluvioglacial sands sables glaciaires ледниковые (флювиогляци- альные) пески
	Піски, що утворились внаслідок діяльності льодо- виків, слабо обточені та погано відсортовані, частко- во відмиті від глинистих домішок		Пески, образовавшиеся в результате деятельности ледников, слабо окатанные и плохо отсортированные, частично отмытые от глинистых примесей
5.6	мономінеральні піски	de en fr ru	Monomineralsand monomineral sands sables monomineraux мономінеральные пески
	Піски, що складаються переважно з зерен одного мінералу		Пески, состоящие преиму- щественно из зерен одного минерала
5.7	олігоміктові піски	de en fi ru	Oligomintsand oligomikt sands sables oligomictiques олігоміктовые пески
- 6 -			
	Піски, що складаються з зерен двох-трьох мінералів з перевагою одного		ДСТУ В А.1.1-55-94
5.8	Поліміктові піски	de en fr ru	Пески, состоящие из зерен двух-трех минералов с преобладанием одного Mischsand polymictic sand sables polymictiques поліміктовые пески
	Піски, що складаються з уламків гірських порід та мінералів різного складу		Пески, состоящие из облом- ков горных пород и мине- ралов различного состава
5.9	пісок кварцовий	de en fr ru	Quarzsand quartz sand sable quartzeu песок кварцевый
	Пісок, що складається більше ніж на 90 відсотків з уламків кварцу (SiO ₂)		Песок, состоящий более чем на 90 процентов из облом- ков кварца (SiO ₂)
5.10	пісок польвошпатово- кварцовий	de en fr ru	Feldspatquarzsand feldspar sand sable de feldspath песок полевошпатово- кварцевый
	Пісок, що вміщує до 10-20 відсотків польвового шпату		Песок, содержащий до 10-20 процентов полевого шпата
5.11	дроблений пісок	de en fr ru	Brechsand crushed sand sable concasse дроблений песок
	Пісок, який одержують подрібненням скельних гірських порід та гравію з використанням спеціаль- ного подрібнюючого обладнання		Песок, получаемый измель- чением скальных горных пород и гравия с использо- ванием специального дробильно-размольного оборудования
5.12	пісок з відсівів дроблення	de en fr ru	Siebbrechsand sand of breaking screenings sable de refus de concassage песок из отсеков дробления
	Пісок, який одержують у		Песок, получаемый из отхо-

	процесі подрібнення вивержених та осадових гірських порід, гравію та валунів		дов в процессе дробления изверженных и осадочных горных пород, гравия и валунов
5.13	піски з піщано-гравійних сумішей	de en fr ru	Sund ans Kies-Sand-Gemisch sand of silico-gravel mixture sables silico-gravier пески из песчано-гравийных смесей
- 7 -			
	Природні піски, виділені з піщано-гравійних сумішей		ДСТУ В А.1.1-55-94
5.14	збагачений пісок	de en fi ru	Природные пески, выделенные из состава песчано-гравийной смеси Anreicherungssand enriched sand sable enrichi обогащенный песок
	Пісок з поліпшеним зерновим складом, який одержують з застосуванням спеціального збагачувального обладнання і постачають без розподілу на фракції		Песок с улучшенным зерновым составом, получаемый с применением специального обогатительного оборудования и поставляемый без разделения на фракции
5.15	декоративний пісок	de en fr ru	Dekorationssand decorative sand sable decoratif декоративный песок
	Пісок, одержаний подрібненням відходів при здобуванні блоків, що має декоративні властивості та призначається для зовнішнього та внутрішнього опорядження		Песок, получаемый дроблением отходов при добыче блоков, обладающий декоративными свойствами и предназначенный для наружной и внутренней отделки
5.16	пісок з пористих гірських порід	de en fr ru	Porengesteinsand sand of porous rocks sable de roches poreuses песок из пористых горных пород
	Пісок, одержаний подрібненням пористих гірських порід вулканічного (пемз, туфів, базальтів) або осадового (вапняку, опок) походження - карбонатний пісок		Песок, получаемый путем дробления пористых горных пород вулканического (пемз, туфов, базальтов) или осадочного (известняков, опок) происхождения - карбонатный песок
5.17	фракціонований пісок	de en fr ru	Fraktionierter Sand fractionated sand sable fractionne фракционированный песок
	Пісок, який розділений з застосуванням спеціального збагачувального обладнання на дві або більше фракцій, що постачаються окремо в установлених співвідношеннях		Песок, разделенный с применением специального обогатительного оборудования на две или более фракции, поставляемые отдельно в установленных соотношениях
5.18	стандартний пісок	de en fr ru	Standardsand standard sand sable standard стандартный песок
- 8 -			
	Фракція або суміш фракцій		ДСТУ В А.1.1-55-94
			Фракция или смесь фракции

	природного кварцового піску, що вміщує округлі зерна з нормованим зерновим та хімічним складом		кварцового песка, содержащего округлые зерна с нормированным зерновым и химическим составом
6	СКЛАД ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІСКІВ		
6.1	зерновий склад піску	de en fr ru	Kornzusammensetzung ans Sand granulometric composition of Sand granulometrie de sable зерновой состав песка
	Процентний вміст маси різних за розміром фракцій		Процентное содержание массы разных по величине фракций
6.2	фракція	de en fr ru	Fraktion fraction fraction фракция
	Сукупність однакових за розміром зерен або часток піску, вміст яких кількісно характеризується частковими залишками на стандартних ситах згідно технічних нормативів		Совокупность одинаковых по величине зерен или частиц песка, содержание которых количественно характеризуется частными остатками на стандартных ситах согласно техническим нормативам
6.3	пилоподібні, мулисті та глинисті частки	de en fr ru	Staub-, Schlamm- und Toteilchen powdered, silt, clay, particles particules poissiereuses boueuses argileuses пылевидные, илистые и глинистые частицы
	Частки розміром менше 0.05 мм. Примітка: вміст їх лімітується вимогами відповідних стандартів, оскільки значна їх кількість збільшує витрату в'язучого, підвищує водопотребу бетону, знижує міцність готових виробів		Частицы размером менее 0.05 мм. Примечание: содержание их лимитируется требованиями соответствующих стандартов, так как значительное их количество увеличивает расход вяжущего, повышает водопотребность бетона, снижает прочность готовых изделий
6.4	модуль крупності МК	de en fr ru	Koernungsziffer gradation factor module de grosseur модуль крупности МК
			ДСТУ В А.1.1-55-94
6.5	Безрозмірний показник, що визначається діленням на 100 суми повних залишків на стандартних ситах пісок підвищеної крупності	de en fr ru	Безразмерный показатель, определяемый делением на 100 суммы полных остатков на стандартных ситах Grobsand sand of heightened coarse sable de grosseur elevee песок повышенной крупности
	Пісок з Мк понад 3.0 и до 3.5		Песок с Мк свыше 3.0 и до 3.5
6.6	пісок крупний	de en fr	Grobsand coarse sand sable gros

		ru	песок крупный Песок с Мк свыше 2.5 до 3.0
6.7	Пісок з Мк понад 2.5 і до 3.0 пісок середній	de en fr ru	Mittelsand average sand sable moyen песок средний Песок с Мк свыше 2.0 до 2.5
6.8	Пісок з Мк понад 2.0 і до 2.5 пісок дрібний	de en fr ru	Feinsand close (fine) sand sable a grain fin песок мелкий Песок с Мк свыше 1,5 до 2.0
6.9	Пісок з Мк понад 1.5 і до 2.0 пісок дуже дрібний	de en fr ru	Kleinstsand very close sand sable a grain tres fin песок очень мелкий Песок с Мк свыше 1.0 до 1.5
6.10	Пісок з Мк понад 1.0 і до 1.5 мінералого-петрографічний склад піску	de en fr ru	Mineralogo-petrographische Charakteristik ans Sand petrographic characteristic of Sands caracteristique petrographique des sables минералого-петрографический состав песка
	Характеристика, яка відбиває походження, вміст головних породоутворюючих мінералів та мінералів, що належать до шкідливих до-		Характеристика песка, включающая происхождение, содержание главных породообразующих минералов и минералов, относящихся к
		- 10 -	
			ДСТУ В А.1.1-55-94
6.11	мішок; характер поверхні та форму зерен кварц (SiO ₂)	de en fr ru	вредным примесям, характер поверхности и форму зерен Quarz quartz quartz кварц (SiO ₂)
6.12	Один з найбільш розповсюджених мінералів земної кори. Примітка: безбарвний або забарвлений домішками різних мінералів. Кварц не вивітряється, а тільки підлягає стиранню та дробленню. Має високу твердість, міцність та хімічну стійкість, погано розчиняється у воді польові шпати	de en fr ru	Один из самых распространенных минералов земной коры. Примечание: бесцветный или окрашенный примесями различных минералов. Кварц не выветривается, а только подвергается истиранию и дроблению. Обладает высокой твердостью, прочностью и химической стойкостью, плохо растворим в воде Feldspat feldspars feldspaths полевые шпаты
	Поширені породоутворюючі мінерали, що належать до групи алюмосилікатів каркасної структури. Примітка: характеризують-		Распространенные породообразующие минералы относятся к группе алюмосиликатов каркасной структуры. Примечание: характеризуют-

ся порівняно високою твердістю. Основні групи польових шпатів: ортоклази		ся сравнительно высокой твердостью. Основные группы полевых шпатов: ортоклази ($K_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$), альбиты ($Na_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$), анортиты ($CaO \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$)
($K_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$), альбиты ($Na_2O \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$), анортиты ($CaO \cdot Al_2O_3 \cdot 6SiO_2$)		
6.13 хімічний склад пісків	de	Chemische Zusammensetzung der Sande
	en	chemical composition of sands
	fr	composition chimique de sables
	ru	химический состав песков
Процентний вміст оксидів у пісках, який визначає га-лузь їхнього застосування		Процентное содержание оксидов в песках, определяющее область их применения
6.14 диоксид кремнію (SiO_2)	de	Siliziumdioxid
	en	silicon dioxide
	fr	dioxyde de silicium
	ru	диоксид кремния (SiO_2)
Загальний вміст кремнезему		Общее содержание кремнезе-
	- 11 -	
		ДСТУ Б А.1.1-55-94
у вільному та зв'язаному станах		ма в свободном и связанном состояниях
6.15 вільний кварц (SiO_2 в)	de	Freier Quarz
	en	free quartz
	fr	quartz libre
	ru	свободный кварц (SiO_2 св)
Хімічно незв'язаний SiO_2		Химически несвязанный SiO_2
6.16 оксиди лужних металів (Na_2O , K_2O)	de	Alkalimetalloxide
	en	alkal metals oxides
	fr	oxydes des metaux alcalins
	ru	оксиды щелочных металлов (Na_2O , K_2O)
Примітка: при розкладенні мінералів, що вміщують оксиди натрію та калію, утворюються солі, які вилугуються на поверхні виробів		Примечание: при разложении минералов, содержащих оксиды натрия и калия, образуются соли, выщелачивающиеся на поверхности изделий
6.17 оксид заліза (Fe_2O_3)	de	Eisenoxid
	en	ferric oxide
	fr	oxydes ferriques
	ru	оксид железа (Fe_2O_3)
Забарвлюючий оксид, основний показчик якості пісків для виробництва скла, який визначає його світлопропускання		Красящий окисел, основной показатель качества песков для производства стекла, определяющий его светопропускание
6.18 густина піску	de	Dichte
	en	density of sand
	fr	densite de sable
	ru	плотность песка
Властивість, що кількісно характеризується відношенням маси до об'єму		Свойство, количественно характеризующее отношением массы к объему
6.19 дійсна густина піску	de	Echte Dichte
	en	real density of sand
	fr	densite reelle
	ru	истинная плотность песка

	Властивість, що кількісно характеризується відношенням маси до об'єму в абсолютно щільному стані (без урахування пор)		Свойство, количественно характеризуемое отношением массы к объему в абсолютно плотном состоянии (без учета пор)
6.20	середня густина піску	de en fr ru	Mitteldichte average density of sand densite moyenne средняя плотность песка
		- 12	-
			ДСТУ Б А.1.1-55-94
	Властивість, що кількісно характеризується відношенням маси до об'єму в природному стані (з урахуванням пор)		Свойство, количественно характеризуемое отношением массы к объему в естественном состоянии (с учетом пор)
6.21	насыпна густина піску	de en fr ru	Schuttdichte bulk density of sand densite en vrac насыпная плотность песка
	Густина піску в стандартному неупільненому стані		Плотность песка в стандартном неуплотненном состоянии
6.22	пустотність піску	ru	пустотность песка
	Ступінь заповнення матеріалу порами, яка кількісно характеризується об'ємом пор в одиниці об'єму матеріалу		Степень заполнения материала порами, количественно характеризуемая объемом пор в единице объема материала
6.23	вологість піску	de en fr ru	Sandfeuchtigkeit humidity of sand humidite de sable влажность песка
	Ступінь зволоження, що характеризується вмістом води в піску		Степень увлажнения, характеризуемая содержанием воды в песке
6.24	природна вологість піску	de en fr ru	Natuerliche Feuchtigkeit natural humidity of sand humidite naturelle естественная влажность песка
	Вологість піску в природних умовах		Влажность песка в естественных условиях
6.25	міцність піску	de en fr ru	Festigkeit strength of sand resistance прочность песка
	Властивість піска чинити опір руйнуванню під впливом напружень, що виникають від навантажень		Способность песка сопротивляться разрушению под действием напряжений, возникающих от нагрузки
6.26	морозостійкість піску	de en fr ru	Frostbestandigkeit frost resistance of sand resistance au gel морозостойкость песка
	Здатність насиченого водою піску витримувати багаторазове заморожування та роз-		Способность насыщенного водой песка выдерживать многократное заморажива-
		- 13	-
			ДСТУ Б А.1.1-55-94
	морожування до умовно фіксованої втрати маси		ние и оттаивание до условно фиксированной потери массы
6.27	радіоактивність піску	de en	Radioaktivitat radioactivity of sand

		fr	radioactivite
		ru	радиоактивность песка
	Здатність гірських порід до іонізаційного випромінювання внаслідок присутності в їх складі природних радіоактивних елементів (радіонуклідів).		Способность горных пород к ионизирующему излучению вследствие содержания их в составе естественных радиоактивных элементов (радионуклидов).
	Примітка: під час обов'язкової радіаційно-гігієнічної оцінки порід (РГО) визначається сумарна питома активність природних радіонуклідів радію - 226, торію - 232, калію - 40. У залежності від її величини породи розподіляються на класи, за якими встановлюється галузь їх можливого застосування в будівництві та будіндустрії		Примечание: при обязательной радиационно-гигиенической оценке пород (РГО) определяется суммарная удельная активность естественных радионуклидов радия - 226, тория - 232, калия - 40. В зависимости от ее величины породы распределяются на классы, по которым устанавливается область их возможного применения в строительстве и стройиндустрии
7	ШКІДЛИВІ ДОМІШКИ		
7.1	Шкідливі домішки	de	Schadliche Beimengungen
		en	harmful impurities
		fr	impuretes nuicibles
		ru	вредные примеси
	Гірські породи та мінерали, що негативно впливають на якість готової продукції. Примітка: їхня кількість регламентується стандартами на відповідні вироби		Горные породы и минералы, оказывающие отрицательное воздействие на качество готовой продукции. Примечание: их количество регламентируется стандартами на соответствующие изделия
7.2	глина в грудках	de	Klumpenton
		en	ball clay
		fr	argile en mottes
		ru	глина в комках
	Грудки глини розміром від 1,25 до 5,0 мм. Примітка: глина набухає при зволоженні та збільшується в об'ємі при заморо-		Комки глины размером от 1,25 до 5,0мм. Примечание: глина набухает при увлажнении и увеличивается в объеме при замер-
			- 14 -
			ДСТУ В А.1.1-55-94
	жуванні, що знижує міцність та морозостійкість виробів		зании, что снижает прочность и морозостойкость изделий
7.3	органічні домішки (гумусові речовини)	de	Organische Beimengungen
		en	organic impurities
		fr	impuretes organiques
		ru	органические примеси (гумусовые вещества)
	Примітка: вступають у реакцію з цементом, що твердіє, знижуючи міцність бетону. Під час автоклавної обробки виробів органічна речовина розкладається з виділенням газів, що викликають утворення тріщин		Примечание: вступают в реакцию с твердеющим цементом, снижая прочность бетона. При автоклавной обработке изделий органическое вещество разлагается, выделяя газы, вызывающие образование трещин
7.4	шаруваті силікати	ru	слоистые силикаты

75	Слюди, гідрослюди і хлорити, які знижують міцність та довговічність бетону сульфіди	de en fr ru	Слюды, гидрослюды и хлориты, снижающие прочность и долговечность бетона Sulfide sulphides sulphides сульфиды
7.6	Природні сірчисті сполуки, похідні сірчистого водню (H ₂ S), що викликають хімічну корозію силікатного каменю сульфати	de en fr ru	Природные сернистые соединения, производные сернистого водорода (H ₂ S), вызывающие химическую коррозию силикатного камня Sulfate sulphates sulphates сульфаты
7.7	Сульфатні мінерали, що є солями сірчаної кислоти (гіпс, ангідрит), які викликають хімічну корозію силікатного каменю реакційноздатні мінерали та породи	de en fr ru	Сульфатные минералы, являющиеся солями серной кислоты (гипс, ангидрит), вызывающие химическую коррозию силикатного камня Reaktionsfanige Mineralien und Gesteine sunantetic minerals and rocks mineraux et roches reactionels реакционноспособные минералы и породы
	Аморфні різновиди кремнезему (халцедон, опал, кремень). Примітка: вступають в хімічну реакцію з лугами		Аморфные разновидности кремнезема (халцедон, опал, кремень). Примечание: вступают в химическую реакцию со щелочами цемента, вызывая расширение и растрескивание бетона, ухудшают качество поверхности и вызывают внутреннюю коррозию бетона
	цементу, що викликає розширення та розтріскування бетону, погіршують якість поверхні та викликають внутрішню корозію бетону		
1.	Довідковий додаток гірська порода	de en fr ru	Gestein rock roche горная порода
	Мінеральна маса, яка складається переважно з одного (мономінеральна порода) або декількох (полімінеральна порода) мінералів		Минеральная масса, состоящая преимущественно из одного (мономинеральная порода) или нескольких (полиминеральная порода) минералов
2.	мінерал	de en fr ru	Mineral mineral mineral минерал
	Природне хімічно та структурно індивідуалізоване тіло, приблизно однорідне за хімічним складом та фізичними властивостями, створене внаслідок фізико-хімічних процесів, що відбуваються у земній корі		Природное химически и структурно индивидуализированное тело, приблизительно однородное по химическому составу и физическим свойствам, образовавшееся в результате происходящих в земной коре физико-химических

Абетковий покажчик українських термінів

Алювіальні (річкові) піски	5.1
Вільний кварц.....	6.15
Вологість піску	6.23
Генетична класифікація пісків	4.2
Глина в грудках	7.2
Густина піску	6.18
Декоративний пісок	5.15
Діоксид кремнію	6.14
Дійсна густина піску	6.19
Дроблений пісок	5.11
Елювіальні піски	5.2
Еолові (перенесені вітром) піски	5.4
Збагачений пісок	5.14
Зерновий склад піску.....	6.1
Кварц	6.11
Льодовикові (флювіогляціальні) піски.....	5.5
Мінералого-петрографічний склад піску	6.10
Міцність піску	6.25
Міцність карбонатного піску	6.26
Модуль крупності	6.4
Мономінеральні піски	5.6
Морозотривкість піску	6.27
Морські та озерні піски	5.8
Насипна густина піску	6.21
Оксид заліза.....	6.17
Оксиди лужних металів	6.16
Олігоміктові піски	5.7
Органічні домішки	7.3
Пиловидні, мулисті та глинисті частини	6.3
Пісок дрібний.....	6.8
Пісок дуже дрібний	6.9
Пісок з відсівів дроблення	5.12
Пісок з пісково-гравійних сумішей	5.13
Пісок з пористих гірських порід	5.16
Пісок кварцовий	5.9
Пісок крупний	6.6
Пісок підвищеної крупності.....	6.5
Пісок польовошпатово-кварцовий.....	5.10
Пісок середній	6.7
Поліміктові піски.....	5.8
Польові шпати	6.12
Природна вологість піску	6.24
Природний пісок	4.1
Промислова класифікація пісків	4.3
Радіоактивність піску	6.28
реакційноздатні мінерали та породи	7.7
Середня густина піску	6.20
Шаруваті силікати	7.4
Стандартний пісок	5.18
Сульфати	7.6
Сульфіди	7.5
Фракціонований пісок	5.17
Фракція	5.2
Хімічний склад пісків	6.13
Шкідливі домішки	7.1

Абетковий покажчик німецьких термінів

Alkalimetalloxide	6.16
Alluvialsand	5.1

Anreicherungsand	5.14
Brechsand	5.11
Chemische Zusammensetzung der Sande	6.13
Dekorationssand	5.15
Dichte	6.18
Echte Dichte	6.19
Eisenoxid	6.17
Eluvialsand	5.2
Feinsand	6.8
Feldspat	6.12
Feldspatquarzsand	5.10
Festigkeit.....	6.25
Flugsand	5.4
Fraktion	6.2
Fraktionierter Sand	5.17
Freier Quarz	6.15
Frostbeständigkeit.....	6.27
Glazialer (fluvioglazialer) Sand	5.5
Grobsand	6.5
Grobsand	6.6
Karbonatsndfestigkeit.....	6.26
Keis-Sand-Gemisch	5.13
Kleinstsand	6.9
Klumpenton	7.2
Koernungsziffer	6.4
Koernzusammensetzung	6.1
Meeres- und seesand	5.3
Mineralogo-petrographische Charakteristik	6.10
Mitteldichte	6.20
Mittelsand	6.7
Mischsand	5.8
monomineralsand	5.6
Natuerliche Felichtigkeit	6.24
Natuersand	4.1
Oligomintsand	5.7
Organische Beimengun	5.16
Quarz	6.11
Quarzsand	5.9
Radioaktivitact	6.28
Reaktionsfahige Mineralien und Gesteine	7.7
Sandfelichtigkeit.....	6.23
Schadliche Beimengungen	7.1
Schuttdichte	6.21
Siebbrechsand	5.12
Siliziumdioxid	6.14
Standardsand	5.18
Staub-, Schlamm-und Teteilchen	6.3
Sulfate	7.6
Sulfide	7.5

- 18 -

ДСТУ В А.1.1-55-94

Абетковий покажчик англійських термінів

Aeolian sands	5.4
Alkali metals oxides	6.16
Alluvial river sand	5.1
Alluvial sand	5.2
Average density of sand	6.20
Average sand	6.7
Ball clay	7.2
Bulk density of sand	6.21
Coarse sand	6.6
Chemical composition of sands	6.13
Close (fine) sand	6.8
Crushed sand	5.11

Decorative sand	5.15
Density of sand	6.18
Enriched sand	5.14
Feldspars.....	6.12
Feldspar sand	5.10
Ferric oxide	6.17
Fluvioglacial sands	5.5
Fraction	6.2
Fractionated sand	5.17
Free quartz	6.15
Frost resistance of sand	6.27
Gradation factor	6.4
Granulometric composition	6.1
Harmful impurities	7.2
Humidity of sand	6.23
Marine and lacustrine sands	5.3
Monomineral sand	5.6
Natural humidity of sand	6.24
Natural sand	4.1
Oligomikt sands	5.7
Organic impurities	7.3
Petrographic characteristic	6.10
Polymictic sand	5.8
Powdered, silt, klay particles	6.3
Quartz	6.11
Quartz sand	5.9
Radioactivity of sand	6.28
Real density of sand	6.19
Sand of breaking screening	5.12
Sand of heightened coarse	6.5
Sand of silico-gravel mixture	5.13
Sand of porous rocks	5.16
Silicon dioxide	6.14
Standard sand	5.18
Strength of carbonate sand	6.26
Strength of sand	6.25
Sulphates	7.6
Sulphides	7.5
Synantetic minerals and rocks	7.7
Very close sand	5.9

- 19 -

ДСТУ В А.1.1-55-94

Абетковий показчик французьких термінів

Argile en mottes	7.2
Caracteristique petrographique	6.10
Сmoposition chimique des sables	6.13
Densite de sable	6.18
Densite en vrac.	6.21
Densite moyenne	6.20
Densite reelle	6.19
Dioxyde de silicium	6.14
Feldspaths	6.12
Fraction	6.2
Granulometrie	6.1
Humidite de sable	6.23
Humidite naturelle.....	6.24
Impuretes neisibles	7.1
Impuretes organiques	7.3
Mineraux et roches reactionels	7.7
module de grosseur	6.4
Oxydes des metaux alcolins	6.16
Oxydes ferriques	6.17
Particules poissiereuses boueuses argileuses	6.3
Quartz	6.11

Quartz libre	6.14
Radioactivite.....	6.28
Resistance	6.25
Resistance au gel.....	6.27
Resistance de sable de carbonate	6.26
Sable a grain fin	6.8
Sable a grain tres fin.....	6.9
Sable concasse	5.11
sable de feldspath	5.10
Sable de grosseur elevee	6.5
Sable de refus de concassage	5.12
Sable de roches poreuses	5.16
Sable decoratif	5.15
Sable enrichi	5.14
Sable fractionne	5.17
Sable gros	6.6
Sabi moyen	6.7
Sable naturel	4.1
Sable quartzeu	5.9
Sable silico-gravier	5.13
Sable standard	5.18
Sables alluviaux	5.2
Sables alluviaux de riviere	5.1
Sables de mer et lacustres	5.3
Sables eoliens	5.4
Sables glaciaires	5.5
Sables monomineraux	5.6
Sables oligomictiques	5.7
Sables polymictiques	5.8
Sulphates	7.6
Sulphides	7.5

- 20 -

ДСТУ Б А.1.1-55-94

Абетковий показник російських термінів

Алювиальные речные пески	5.1
Водопоглощение песка	6.23
Вредные примеси	7.1
Генетическая классификация	4.2
Глина в комках	7.2
Декоративный песок.....	5.15
Диоксид кремния	6.14
Дробленый песок	5.11
Естественная влажность песка	6.24
Зерновой состав	6.1
Истинная плотность песка	6.19
Кварц	6.11
Ледниковые (флювиогляционные) пески	5.5
Минералого-петрографический состав песка	6.10
Модуль крупности	6.4
Мономинеральные пески	5.6
Морозостойкость песка	6.27
Морские и озерные пески	5.8
Насыпная плотность песка	6.21
Обогащенный песок	5.14
Оксид железа	6.17
Оксиды щелочных металлов	6.16
Олигомиктовые пески	5.7
Органические примеси	7.3
Песок из отсевов дробления	5.12
Песок из песчано-гравийных смесей	5.13
Песок из пористых горных пород	5.16
Песок кварцевый	5.9
Песок крупный	6.6
Песок мелкий	6.8

Песок очень мелкий	6.9
Песок повышенной крупности	6.5
Песок полевошпатово-кварцевый	5.10
Песок средний	6.7
Плотность песка	6.18
Полевые шпаты	6.12
Полимиктовые пески	5.8
Природный песок	4.1
Промышленная классификация песков	4.3
Прочность песка	6.25
Прочность карбонатного песка	6.26
Пустотность песка	6.22
Пылевидные, илистые и глинистые частицы	6.3
Радиоактивность песка	6.28
Реакционноспособные минералы и породы	7.7
Свободный кварц	6.15
Слоистые силикаты	7.4
Средняя плотность песка	6.20
Стандартный песок	5.18
Сульфаты	7.6
Сульфиды	7.5
Фракционированный песок	5.17
Фракция	6.2
Химический состав песков	6.13
Злювиальные пески	5.2
Золотые (перенесенные ветром) пески	5.4

- 21 -

ДСТУ В А.1.1-55-94

Ключові слова:

абетковий покажчик, визначення, галузь стандартизації, іншомовний відповідник, об'єкт стандартизації, ознака, поняття, термін.